

Täysistunto

Torstai 13.12.2018 klo 16.01—20.35

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta ja laiksi valtiokonttorista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 281/2018 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan jälleen enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

18.58 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus antoi 5.12. eli viime viikolla esityksen eduskunnalle laiksi Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta, joka tunnetaan paremmin nimellä Palkeet. Laki korvaa aiemman asetustasaisen säädöksen. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeet tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja sekä muita vastaavia hallinnon tuki- ja asiantuntijapalveluita. Asiakkaina ovat valtionhallinnon virastot sekä valtion yli 70 000 työntekijää.

Palkeiden palvelutuotannon perustana on palveluhenkisyys, kumppanuus, tehokkaat sähköiset prosessit ja kustannustehokkuus. Palkeet on myös aktiivinen valtionhallinnon prosessien ja oman toimintansa kehittäjä. Palkeet toimii Joensuussa, eli Joensuussa on pääpaikka, lisäksi Palkeet toimii Hämeenlinnassa, Mikkelissä ja Porissa. Lisäksi tilapäiset toimipisteet sijaitsevat Helsingissä ja Lappeenrannassa. Henkilöstöä on 650. Palkeiden liikevaihto on noin 55 miljoonaa euroa. Palkeet toimii omakustannusperiaatteella. Maksuilla katetaan palvelujen tuottamisen ja kehittämisen kustannukset. Palveluiden ja prosessien kehittäminen tapahtuu yhteistyössä asiakkaiden sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin kanssa.

Palkeet organisaationa aloitti toimintansa 2010. Palvelukeskustoiminta talous- ja henkilöstöasioissa valtionhallinnossa alkoi vuonna 2005. Itse ainakin ajattelen niin, kun välillä aina täälläkin salissa puhutaan alueellistamisesta, tosin aika harvoin nykyään, mutta kuitenkin, että tämä on käsitykseni mukaan hyvä esimerkki alueellistamisesta, joka tehtiin silloin 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenyksellä. Muistan kyllä myös, että ei sekään aivan vaivatta syntynyt, ja kun olin itsekin toisessa ministeriössä vastuutehtävissä, niin muistan, että silloin vielä keskusteltiin siitä, toimiiko Palkeet riittävän hyvällä tavalla. Mutta tällaisia arviointeja ja kriittisyyttä en ole enää viime vuosina siitä kuullut.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta. Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi eräitä tarkistuksia Valtion talous- ja hen-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 130/2018 vp

kilöstöhallinnon palvelukeskusta koskevaan organisaatiosäädökseen ja tehdään sääntelystä lain tasoinen. Aiemminhan todellakin palvelukeskuksesta on säädetty vain valtioneuvoston asetustasolla, ja se on aika harvinaista.

Palvelukeskuksen toimipaikoista ehdotetaan lain voimaan tullessa säädettäväksi erillisellä valtioneuvoston asetuksella. Asetuksessa säädetään päätoimipaikaksi Joensuu ja muiksi toimipaikoiksi Hämeenlinna, Mikkeli, Pori ja Helsinki. Palvelukeskuksella voi olla myös muita toimipaikkoja. Tässä esityksessä ei ole uusia toimipaikkaratkaisuja, mutta tämä, mitä on tällä hetkellä, on todettu valtioneuvoston asetuksessa.

Ehdotuksessa esitetään säädettäväksi palvelukeskuksen asemasta, tehtävistä, asiakkaisista, johtamisjärjestelmästä, työjärjestyksen antamisesta, palvelukeskuksen ohjauksesta, asioiden ratkaisemisesta ja palveluiden maksullisuudesta.

Valtiokonttorin henkilöstöhallintoon liittyvissä tehtävissä on myös tapahtunut muutoksia, kun osa henkilöstöhallinnon tehtävistä on siirretty hoidettavaksi Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palveluksessa. Tämän vuoksi ehdotetaan samalla myös Valtiokonttorista annetun lain muuttamista tältä osin. Valtiokonttorin tehtäväksi henkilöstöhallinnon osalta ehdotetaan jääväksi työelämäpalvelut. Työelämäpalvelut keskittyvät johtamisen ja esimiestyön sekä valtion työyhteisöjen uudistumisen tukemiseen sekä työsuojelun ja työhyvinvoinnin kehittämiseen.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1. päivänä huhtikuuta 2019.

19.02 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! On aivan erinomaista, että tämä palvelukeskuksia koskeva lainsäädäntö saadaan nyt vihdoinkin lain tasolle. Tähän astihan on toimittu asetuksen perusteella, ja nykyinen perustuslakihan lähtee siitä, että kaiken julkisen toiminnan tulee perustua lakiin ja lakia on tarkoin noudatettava. Nyt ministeri Vehviläiselle on tästä annettava kyllä isot kiitokset isolla K:lla, että näin merkittävä valtion toiminta saadaan vihdoinkin ja viimein lain piiriin ja vakaalle pohjalle.

Voin kokemuksesta sanoa — ja tunnenkin esimerkiksi Joensuussa olevassa Palkeissa työskenteleviä ihmisiä — että he ovat tehneet aivan erinomaista ja tuloksekasta työtä. En ole kuullut sen jälkeen, kun ne käynnistysvaikeudet ohitettiin, mitään muuta kuin pelkästään kiitoksia sen laitoksen toiminnasta. Palkeet on toiminut hyvin, ja se osoittaa sen, että tänä päivänä näistä Palkeista saaduista opeista ottaisi kyllä mielellään lisää hyötyä niin, että pyrittäisiin näitä valtion toimenpiteitä hajauttamaan ympäri maata, koska se on myös kansakunnan tulevaisuuden kannalta viisasta, sillä hajautettu järjestelmä toimii — jos niitä kriisejä joskus on tullakseen — yleensä silloin paremmin kuin keskitetty. Jos vähän katsoo tuonne isompaan maailmaan, niin silloin aikanaan, kun WTC:n tapahtumat olivat New Yorkissa, siellä keskitetty järjestelmä päätettiin sittemmin hajauttaa, kun todettiin, että siinä yhdessä valtavassa rysäyksessä meni valtava määrä isojen yritysten johtoa ja monen muun toimijan johtoa niin, että kyseisten toimijoiden hallinto ja toimenpiteet menivät lamaantumisen tilaan vähäksi aikaa.

Meillä Suomessa pitäisi kyllä nostaa itseämme hieman niskasta ja käyttää Palkeista saatuja kokemuksia niin, että valtion hallintoa hajautettaisiin, niin että tämä keskittäminen, mikä tällä hetkellä on sekä henkisesti että fyysisesti tässä maassa aika pitkälle viety, saataisiin vihdoinkin ja viimein käännettyä toisinkinpäin, koska on sitä osaamista tuolla maakunnissakin, kuten Palkeet on erinomaisella tavalla osoittanut.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 130/2018 vp

19.04 Sirkka-Liisa Anttila kesk: Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille esittelystä. Täsähän, niin kuin ministeri totesi, on kysymys siitä, että saatetaan lain tasolle se, mikä on ollut asetuksen tasolla.

Pääministeri Vanhasen kakkoshallituksen aikana, jolloin molemmat olimme sen jäseniä, tämä järjestelmä luotiin, ja varmasti se on ihan tarpeellinen.

Kun ministeri täällä totesi, että ei ole kuulunut mitään, niin minun kysymykseni kuuluu: pyydätkö te kentältä välillä tietoja? Minulla on vain yksi kokemus: Kävin Luonnonvarakeskuksen Jokioisten yksikössä syksyllä kolmisen kuukautta sitten, kun he siirtyivät peruskorjattuihin, pienempiin toimitiloihin, ja siellä sain palautteen, että sitä voisi vielä kehittää. He kokevat, että tiettyjä asioita tehdään kahteen kertaan, ja sen takia vain vinkkinä, että olisi hyvä, että välillä voisi kysellä, että miten he, jotka tekevät ne työt, kokevat oman työnsä nimenomaan järkevyyden ja päällekkäisyyden poistamisen näkökulmasta.

Puhemies Paula Risikko: Haluaako ministeri vastata? — 2 minuuttia, olkaa hyvä.

19.05 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan tähän edustaja Anttilan puheenvuoroon liittyen sen verran todeta lyhyesti, että on valtavan tärkeätä, kun on kyse tällaisesta palvelukeskuksesta, joka hoitaa todella laajasti valtionhallinnon eri virastojen asioita, että se asiakaspalaute menee myös suoraan, ja sillä asiakaspalautteella on merkitystä. Me tiedämme eräistä muistakin tahoista valtiolla — puhutaan vaikka Senaatista ja näin — että tulee monta kertaa palautetta ministerille saakka siitä, että ollaan vähän liian kovakorvaisia sille palautteelle. Minä itse ainakin ajattelen niin — tässä tietysti Palkeittenkin osalta pitää katsoa tätä, tulosohejaus on se paikka — että on semmoinen hyvä vuoropuhelu varsinkin näissä tehtävissä, vaikka Palkeet tai sitten tosiaankin vaikka Senaatti, missä tavallaan ollaan monopolitoimijoita asiakkaille. Silloin se tarkoittaa sitä, että niitten pitää myös pystyä paljon enemmän parantamaan laatua, jos tulee tällaisia epäselviä tilanteita.

19.06 Sirkka-Liisa Anttila kesk: Arvoisa puhemies! Unohdin sanoa äsken, että tämä henkilö, joka tämän palautteen minulle antoi, sanoi, että vie sitä eteenpäin, ja minäkin omalta osaltani paimennan, että näin tapahtuisi.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.